

ÁT-NÉZŐ

A VILÁGBÓL KIKOPOTT ARCOK

FECSKE CSABA VERSEI ELÉ

Milyen íze, színe, illata van az elmúlásnak, a halálnak? Hogyan válnak emléképekké a nemrég még előttünk végigpörgő események? Mikor kopnak meg e képek? Valójában hiányzik-e az, aki elment? És ha igen, vajon meddig? Olyan kérdések ezek, amelyekre jól bejáratott közhelyekkel felelhetünk, vagy személyes élményekből hosszú évek során lepárló válaszokat adhatunk csupán.

Az ősz például az elmúlás, az elbukás, a halál klasszikus irodalmi toposza. Milyen szájjal követjük a vörös-sárga avaron végigvitt koporsót? Keserű, sós vagy íztelen a száj, amikor a Kyrie feltör a torokból?

Képzelnék el egy pillanatra a *Rekviemben* megidézett őszvégi tájat: a dombon, ahol a halott végső nyughelye lesz nemsokára, azon gondolkodnak az emberek, elsiratja-e őket majd valaki, ha ide kerülnek egyszer; közben a völgyet pára veszi körül és a szél is fújni kezd. Ember és természet. Részvét, önzés és vadság. A mindennapok tapasztalata egyre ridegebbé tesz mindenkit. Megszólal ugyan a lélekharang, de kik hallják meg a kongását?

Ha pedig régi fényképek kerülnek elő, az emlékezet különös módon lép működésbe. A családi legendáriumban szörnyű történetek élnek egyes rokonokról. De a legbrutálisabb történet is halványul, ha már túl nagy a távolság térben és időben. *Szegény Emus* nyughelyére ki visz ma virágot? Kinek jelent valamit is egy „szép szögligeti lány” domboruló sírja a messzi Kaliforniában?

És ott a történelem abszurdításai által megnyomorított kisember: egy földhözragadt, egyszerű és durva paraszt, „aki még a földnek élt / amelyből vétett amelyért ütni / ölni tudott volna” (*Kopott emlékmű*). A világból nap mint nap kopnak ki az arcok. Számély emlékének halványulása mettől meddig természetes folyamat? Mi őrzi meg a nyomát annak, hogy ez az ember valaha élt és dolgozott a Földön?

CSORDÁS LÁSZLÓ